

עפ"ג 14578/04/20 - עבד אל רחים יאסין נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 14578-04-20 יאסין נ' מדינת ישראל

עפ"ג 8737-04-20 מדינת ישראל נ' יאסין

תיק חיצוני: 77804/2019

לפני הרכב השופטים:

כב' השופט אבי לוי [אב"ד] כב' השופט ערן קוטון כב' השופט איל באומגרט

המערער בע"פ 14578-04-20 עבד אל רחים יאסין

המשיב בע"פ 8737-04-20

נגד

המשיבה בע"פ 14578-04-20 מדינת ישראל

המערער בע"פ 8737-04-20

פסק דין

כללי

ביום 26.2.20 נגזר דינו של המערער שלפנינו, עבד-אל-רחים יאסין, בידי בית-משפט השלום בחיפה (ת"פ 1476-03-19) לאחר שהורשע, על-סמך הודאתו בעבירות שעניין **סחיטה בכוח**, לפי סעיף 427(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**") **ואיומים**, לפי סעיף 192 לחוק (שתי עבירות).

בגין הרשעתו בדין הוטלו עליו **8 חודשי מאסר לריצוי בפועל**; נקבע שתקופת מעצרו בת 15 ימים תהווה תקופה של מאסר ממשי; כן נקבע, שיתרת תקופת המאסר תרוצה בעבודות שירות במועצה המקומית כפר מנדא. כן הוטל עליו עונש מאסר על-תנאי של 4 חודשים למשך 3 שנים לבל יעבור עבירה בגינה הורשע.

ריצוי העונש הושהה נוכח בקשות הממונה על עבודות השירות, בשל מצב החירום. משכך, נקבע כי ריצוי יחל ביום 25.6.20.

לא למותר לציין, שהודאת המערער הגיעה במסגרת הסדר-טיעון, אשר הושג בין עורך-דינו לבין ב"כ המאשימה; הסדר זה כלל תיקון של כתב-האישום אך לא כלל הסכמות כלשהן ביחס לעונש הראוי להיות מוטל עליו.

הערעורים

אף אחד מהצדדים לא השלים עם התוצאה העונשית הנ"ל.

המערער, באמצעות בא-כוחו, עו"ד אברהים כנעאנה, טען כי העונש אשר הוטל עליו חמור יתר על המידה וכי ראוי היה להימנע מהטלת מאסר בפועל נוסף כלשהו מעבר לתקופת המעצר שכבר רוצתה.

המדינה (המשיבה בערעורו של המערער) טענה לפנינו באמצעות באת-כוחה המלומדת, עו"ד ענת שטיינשניד, כי העונש אשר הוטל על המערער קל מדי וכי ראוי היה להטיל על המערער עונש מאסר לריצוי בכליאה ממש.

בפתח דברינו נסקור את העובדות אשר נכללו בכתב-האישום המתוקן, עובדות אשר היוו בסיס לגזירת-הדין.

עובדות כתב האישום

כתב-האישום המתוקן כלל 3 פרטי אישום.

הראשון שבהם מגולל סיפורו של סכסוך כספי, אשר נתגלע בין המערער לבין הייתם שאהין ובני משפחתו באשר לחוב, אשר לדעת המערער הם חבו לו. בשעת ערב של ה-1.12.18, שהה הייתם הנ"ל במספרה. למקום הגיעו המערער ואייד קראקרה ברכב מסוג טויוטה לנד קרוזר; המערער הגיע למקום **על-מנת לגרום להייתם לשלם את כספי החוב הנ"ל**. השניים נכנסו למספרה, כשברשות המערער **חפץ, הנחזה להיות נשק מסוג M-16**; במספרה, ניגש המערער אל הייתם, **משך את חולצתו, זרק אותו על הספה והיכה אותו תוך שהוא שואל את הייתם מה עם הכסף שהוא חייב לו**. בהמשך, בעל-המספרה ואחרים הוציאו את המערער מהמקום. בעוד המערער מחוץ למספרה, הוא קילל את הייתם ואת בעל-המספרה ואמר לראשון שעליו לשלם לו את החוב עד יום ה', תוך שהוא אף נוטל מרכבו **חפץ חד ומנופף בו לכיוונו**. אחר-כך נסעו המערער ואייד מהמקום.

פרט האישום השני עניינו בכך, שביום 17.2.19, לאחר שראש צוות פשעים בתחנת משטרת משגב, חקר את המערער, **איים עליו המערער באומרו לו שהוא יודע שהחוקר מתגורר בראמה וכי עליו להיזהר ממנו**.

הפרט השלישי עסק בכך, שביום 19.2.19 קצין אח"ם בתחנת משטרת משגב תשאל את המערער, **איים עליו המערער באומרו לו שכשישתחרר מהמאסר הוא ינקום במי שפגע בו וירצח את כל מי שפגע בו**.

נימוקי גזר-הדין של בית-המשפט קמא

במסגרת נימוקי גזר-הדין ציינה השופטת המלומדת קמא, שהעיד לפנייה המתלונן העיקרי, מר שאהין, ומסר שכיום אין בינו לבין המערער "בעיות" וכי הם חברים כעת. עוד מסר העד, שבינו לבין המערער היה עניין כספי בעקבות עבודות שלא בוצעו במועד וכי בסופו של דבר, המערער דאג שאדם אחר ישלים את ביצוע העבודות. הוא סיפר גם שנחתם הסכם "סולחה" בין השניים ואף הציג את ההסכם לעיון בית-המשפט.

בית-המשפט קמא עמד על הערכים החברתיים אשר נפגעו כתוצאה ממעשי המערער: ההגנה על שלימות הגוף; בטחונו של הציבור ושללוות-נפשו של הפרט. הוא עמד על כך שהמערער ביצע לבדו את מעשי-העבירה; כי אין אינדיקציה לכך שנגרמו למתלונן חבלות באירוע או כי הוא נזקק לטיפול רפואי; כי בנוכחות אחרים במקום לא היה כדי להרתיעו מלבצע את מעשה התקיפה והסחיטה.

בית-המשפט קמא בא לכלל דעה, שמתחם העונש ההולם את עבירות האיום שאותן ביצע המערער נע בין מאסר על-תנאי לבין מאסר לתקופה קצרה; ביחס לעבירה שעניינה סחיטה בכוח נקבע מתחם עונש הולם, הנע בין מאסר לתקופה קצרה לבין מאסר בן 12 חודשים.

מכאן, עבר בית-המשפט קמא לבחון את נסיבותיו האישיות של המערער - צוין, כי הוא הודה בהזדמנות הראשונה; כי הוא חסך מזמנם של הצדדים והעדים המיועדים; כי בעברו עבירות אלימות ועבירות רכוש כאשר הרשעה אחרונה נרשמה לו בשנת 2014. צוין גם, כי הוא מעולם לא ריצה עונש מאסר ממשי עד כה. עוד עמד בית-המשפט קמא על כך, שהמערער היה במעצר ממש בין 17.2.19 לבין 3.3.19 וכי מאז ועד חודש אוק' 2019 הוא שהה בעיר באר-שבע בהרחקה.

בית-המשפט קמא הדגיש את העובדה, שהמתלונן סלח למערער והפנה בהקשר זה להסכם ה"סולחה" מיום 20.7.19 אשר הוצג לפניו. צוין, כי הממונה על עבודות שירות המליץ על שיבוצו לריצוי עונשו בדרך של בעבודות שירות לאחר שהמשטרה הסירה התנגדותה לכך, ובלבד שהללו לא יבוצעו בערובה או בדיר חנא.

בבוא בית-המשפט לגזור למערער את העונש המתאים, קבע בית-המשפט קמא שראוי להטיל עליו עונש, המצוי בסמוך לתחתית המתחם בפרט בשים לב לעריכת הסכם "סולחה" בינו לבין המתלונן, להודאה ולחרטה.

לפיכך, נגזר למערער עונש כפי שנגזר.

כפי שכבר צוין לעיל, הן המערער הן המדינה קבלו על מידת העונש שנגזרה למערער. נביא להלן את תמצית נימוקי הערעורים הללו -

נימוקי ערעור ההגנה

הסנגור המלומד, עו"ד כנעאנה, טען, כי מספר שיקולים כבדי משקל לקולה פועלים לזכות המערער אך לא זכו להתייחסות מספקת בגזר-דינה של הערכאה הראשונה. גילו הצעיר של המערער; הרקע לסכסוך והסכם ה"סולחה" שנערך בין המערער לבין המתלוננים השונים.

הסנגור טען, כי העונש שהוטל סטה באורח משמעותי ממדיניות הענישה הראויה במקרים דומים ובנסיבות דומות. לדעת הסנגור, ניתוח הפסיקה הנוהגת בכגון דא מלמד, כי מתחם הענישה צריך היה להינעץ בסביבה עונשית נמוכה יותר. טען הסנגור, ראוי היה להביא בחשבון גם את העובדה שהמערער הורחק מאזור מגוריו למשך תקופה משמעותית כשיקול לקולה. הסנגור טען גם, שתקופת המעצר, ההליכים בבית-המשפט, עצם ההרשעה ופגיעת העונש בו ובמשפחתו כמו גם ניסיונות לתקן את תוצאות העבירה והתנהגותו החיובית לפני ביצוע העבירה ולאחריה, כל אלו הם שיקולים, אשר ראוי היה לייחס להם משקל מהותי יותר באורח, המאפשר הקלה נוספת בענישה.

כן עמד הסנגור על כך, שהמערער מעולם לא ריצה עונש מאסר מכל סוג שהוא; לפיכך, ריצוי עונש שכזה, גם אם בעבודות שירות צפוי לפגוע בו קשות. הדברים בוודאי נכונים, אליבא דידו, בכל הנוגע לריצוי מאסר מאחורי סורג וברית.

נימוקי ערעור המדינה

ב"כ המלומדת של המדינה, עו"ד שטיינשנייד טענה לפנינו, שהעונש שהוטל על המערער היה חריג לקולה בהינתן העבירות שבעשייתן הורשע המערער ונסיבות ביצוען. המערער ביצע עבירת אלימות חמורה ולא נרתע ממורא החוק תוך שהוא מאיים על שוטר, החוקר אותו ועל קצין משטרה בפניהם היה נתון בחקירה.

לפי טענת ב"כ המדינה, מתחם הענישה שנקבע לפרט האישום הראשון בערכאה הראשונה סטה סטייה קיצונית מהנהוג בעבירות מסוג זו; כי לא יוחס משקל הולם לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ולחומרת הפגיעה בערכים המוגנים עת נעשה שימוש בכוח כלפי המתלונן במקום ציבורי בנוכחות אחרים תוך השמעת איום ושימוש בחפץ הנחזה להיות רובה M-16 ובהמשך בחפץ חד.

הוסיפה ב"כ המדינה וטענה, כי מדיניות הענישה שנקבעה בבית-המשפט העליון לעבירות הסחיטה היא מחמירה, קל וחומר מקום בו נעשה שימוש בכוח. נקבע, כי עבירות שכאלה מחייבות הטלת מאסר מאחורי סורג וברית לנוכח פגיעתן בסדר החברתי וחותרות תחת ערך-היסוד של זכות האדם לשלמות גופו. הופנינו לשורה של פסקי-דין, שבהם נקבעו מתחמי ענישה הנעים בין 6 לבין 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל בכגון דא ונטען, כי מתחם הענישה ההולם בגין עבירות שכאלו מדברים על הטלת מאסר בכליאה דווקא.

בכל הנוגע לעבירות האיומים כלפי חוקרי-המשטרה, גם כן נטען, שמתחם הענישה שנקבע בערכאה הראשונה סטה מאוד לקולה לעומת המקובל, הנוהג והראוי. צוין, כי נקבע לא פעם שעבירת האיומים היא עבירה חמורה, שיש לפעול למגרה על-ידי הטלת ענישה מרתיעה. הדבר נדרש לנוכח האינטרס הציבורי המחייב הרתעת עבריינים מפני הטלת מורא על הציבור בכלל ועל אנשי משטרה בפרט. נסיבות ביצוע העבירות כאן, כלפי חוקרי משטרה במהלך חקירת מעשי אלימות אחרים בהחלט מצדיקות החמרה ולא הקלה כפי שנהג בית-המשפט קמא כאן. גם כאן, נטען, שהעונש הראוי צריך לכלול רכיב של מאסר ממשי לריצוי בכליאה וכי אין מקום להימנע מהטלת עונש שכזה.

נטען עוד, שבית-המשפט קמא שגה עת לא התייחס למתחמים שנקבעו וגזר את העונש ברף הנמוך בלא לייחס משקל הולם לחומרת העבירות, לנסיבות ביצוען ולכך שמדובר בשרשרת מעשי בריונות שבוצעו בזה אחר זה וכן לעברו הפלילי של המערער. המשקל שיוחס להודאתו באשמה, להסכם ה"סולחה" ולנסיבות האישיות היה מופרז והביא לתוצאה סופית, שאיננה קבילה.

הופנינו לכך, שלחובת המערער זקופות שתי הרשעות קודמות משנת 2014 שעניינן בעבירות חבלה בנסיבות מחמירות ובעבירות רכוש. מסוכנותו עולה בבירור ממכלול מעשיו. לפיכך, התבקשנו להתערב בעונש ולהחמירו באורח ממשי ומשמעותי.

תשובת ב"כ המערער לערעור המדינה

בא-כוחו המלומד של המערער עתר לדחיית ערעור המדינה. הוא טען, שנסיבות ביצוע העבירות אינן חמורות כפי שהוצגו על-ידי ב"כ המדינה. כך, טען, שבין המתלונן לבין המערער התקיימו יחסי חברות מימים ימימה; כי המחלוקת ביניהם ניטשה על אי-השלמת עבודה שהוזמנה; שאין חולק על כך, שהמתלונן אכן חב למערער חוב כפי שהאחרון טען; שבפועל לא נגרם למתלונן כל נזק. הוא הוסיף וטען, שלאחר האירועים הושגה "סולחה" בין השניים; נחתם הסכם; המחלוקת נפתרה; המתלונן התייצב בבימ"ש קמא (וגם בפנינו) על-מנת להודיע כי סלח למערער. הסנגור טען, כי המערער סבל נזקים כבדים כתוצאה מפרשה זו. הוא נעצר; הורחק מביתו תקופה ממשית; הוא אף עבר תהליך שיקומי.

בכל הנוגע לאיומים כלפי אנשי-המשטרה, הרי שגם עימם נערכה ישיבת "סולחה" וגם אלו סילקו את התנגדותם לכך שהמערער ירצה עונש בעבודות שירות, מה שמלמד על כך, שגם הם סלחו למערער על מעשיו.

בשולי דבריו, הציע ב"כ המערער שעניינו של המערער יבדק על-ידי קצין מבחן וכי הכרעה בערעור תיעשה רק לאחר קבלת המלצותיו.

הוא הדגיש, שבית-המשפט קמא עודד את ההודאה באשמה וכי ניתן היה להבין, כי לדעת בית-המשפט קמא עונש מאסר בעבודות-שירות הוא עונש ראוי לעבירות שבעשייתן הורשע המערער.

ביחס לעברו של המערער, ציין הסנגור, כי האמור בעבירות ישנות יחסית הקרובות להתיישנות וכי מאז ביצוען עבר המערער תהליך שיקומי חשוב.

הוסיף הסנגור וטען, כי העונש שהוטל על-ידי בית-המשפט קמא כלל אינו סוטה לקולה ביחס לעונש הראוי וכי החזרת המערער אל מאחורי סורג ובריח תהווה החמרה מיותרת, אשר תגרום לפגיעה בהליך השיקומי בו הוא נתון.

דין והכרעה

ייאמר מיד, דין ערעור ההגנה להידחות. **ערעור המדינה בדין יסודו.**

אכן, הן ראיה סינופטית (ממעוף הציפור), הן בחינה שיטתית ופרטנית של ההלימה בין העונש שהוטל על המערער לבין מעשי-העבירה שבעשייתן הוא הורשע מביאות לכלל דעה, שהעונש שהוטל על-ידי הערכאה הראשונה איננו יכול לעמוד וכי ראוי להחמירו באורח מהותי. ודוק, הלכה היא כי ערכאת הערעור תתערב ברכיבי הענישה רק במצבים שבמסגרתם נמצאה סטייה מהותית ממדיניות הענישה הראויה (ראו למשל: ע"פ 1846/13 **עמאש נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 1.12.13).

נפתח בבחינה סינופטית. עסקינן **במערער שפעל באלימות כלפי הנסחט, כשברשותו מכשיר הנחזה להיות רובה-סער M-16 וחפץ חד. לא זו אף זו, בהמשך איים המערער, שבעברו רישום פלילי מלפני מספר שנים בגין עבירות אלימות, איומים קשים על שני אנשי משטרה (חוקר וקצין) במהלך חקירותיו.**

לשיטתנו, וכפי שיפורט בהרחבה להלן, במצב דברים זה ראוי שיוטל עונש הכולל רכיב משמעותי של כליאה, שכן עונש לריצוי בדרך של עבודות שירות אינו הולם את הנסיבות האמורות. במובן זה, סברנו, כי בעונש שהושת על המערער בבית המשפט קמא לא שוקלל כדבעי עקרון ההלימה. משמע, בסופו של יום לא התקיים יחס גמולי המאזן בין חומרת המעשים, פגיעתם באינטרס הציבורי והצורך לשדר מסר למבצע עצמו לבין העונש שהוטל בפועל.

מכאן, כאמור, נעבור לבחינה הפרטנית.

כפי שעשה בית-המשפט קמא, אף אנו סברנו שבמבחני הבניית שיקול-הדעת השיפוטי בענישה (אשר נקבעו בסימן א'1 בפרק ו') יש לחלק את הפרשה המונחת לפנינו לשני אירועים מובחנים, בהתאם למבחנים הקבועים בסעיף 40ג(א) לחוק. אין למצוא "קשר הדוק" כמובנו של מונח זה בפסיקת בית-המשפט העליון בין האירוע בו סחט המערער בכוח את המתלונן לבין האירוע, שבמסגרתו איים המערער על חוקריו. עסקינן באירועים בעלי מטרות שונות אשר בוצעו במועדים שונים. האחד, עניינו שימוש בכוח לשם סחיטתו של המתלונן, בעוד השני עניינו בשני איומים (הקשורים בחקירתו של המערער) המופנים כלפי נציגי רשויות החוק בפער של יומיים בין מעשה למעשה. משאלו הם פני הדברים, אף לשיטתנו, יש לראות בעבירות הנ"ל שני אירועים נפרדים (ראו לעניין בחינת "הקשר ההדוק" בהרחבה: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' **מדינת ישראל**, מפי כב' השופטת ברק-ארז, ניתן ביום 29.10.14; ע"פ 9308/12 **עיסא נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 30.7.15). לפיכך, אכן ראוי לקבוע מתחם-ענישה נפרד בגין כל אחד מהאירועים הללו ולבסוף להטיל עונש כולל בגין האירועים שניהם.

נפנה לעיין תחילה באירוע שעניינו **סחיטה בכוח**. הערכים המוגנים אשר נפגעו כתוצאה מאירוע זה מזדקרים בקלות לעין. עניין לנו כאן במעשים **אלימים מאוד, הכוללים תקיפה פיזית, איום בכלי הנראה כנשק (ובהמשך בכלי חד) והכל מתוך דרישה לשלם חוב**.

מכאן, שהמעשים פגעו בזכותו של המתלונן לשלמות גופו, לבריאות גופנית ונפשית, להיות משוחרר מפגיעות אלימות ומאיום; הם נעשו ברשות הרבים ומכאן שהיה בהם גם כדי להפר את שלום הציבור ואת בטחונו כמו גם את הסדר הציבורי. עמד על כך כב' השופט י' דנציגר במסגרתו של ע"פ 5769/14 **אלרואי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 20.9.15) בציינו כדלהלן:

"...סחיטה...פוגעת באופן ניכר בשלום הציבור, בשגרת חייו ובביטחונו. עבירה זו פוגעת במרקם חייהם של הנסחטים, במישור האישי והכלכלי. המבצע אותה בוחר לעשות לעצמו דין עצמי ופוגע בקניינו ובחירותו של קורבן העבירה...".

פגיעת מעשיו של המערער בערכים הללו מהותית. מדיניות הענישה של בתי-המשפט בכגון דא מחמירה. הדבר מהתחייב לנוכח אופי הערכים אשר נפגעו ולנוכח מידת הפגיעה בהם פועל יוצא של מעשים ממין אלו.

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 3791/18 **לוי ואח' נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 18. 2.10) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, שבמסגרתו הושת על שני המערערים (**בעלי עבר פלילי מכביד**) עונש מאסר **בן 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל**. עונשים אלו הוטלו על יסוד הודאתם של המערערים בביצועה של עבירה שעניינה **סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 רישא** לחוק העונשין [כאן המקום לציין, כי עבירה זו

זהו באופייה ובעונשה המרבי לעבירה שעניינה **סחיטה בכוח, לפי סעיף 427(א) רישא** לחוק העונשין. בקצירת האומר, נציין, כי עבירות הסחיטה בכוח מתייחסות לשימוש בכוח כאמצעי סחיטה בעוד עבירות הסחיטה באיומים מתייחסות לשימוש באיומים כאמצעי הסחיטה. ראו להרחבה: **הלוי, תורת דיני העונשין**, כרך ד' (2010) עמ' 580-585]. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערערים פנו אל המתלון, על רקע פירוק הסכם השותפות בעסקו של המתלון וכפועל יוצא מסכסוך שנוצר עם שותפו העסקי בעבר. המערערים פנו אל המתלון "בדרישות והצעות שונות", כשברקען רמיזות לשימוש באמצעים פוגעניים. אחת הדרישות עניינה היה בהצעה שלפיה המערערים ימכרו עבור המתלון את בית עסקו. הוצע, כי הסכום שיתקבל תמורת בית העסק יתחלק באופן שווה בין המתלון לבין שותפו העסקי בעבר, ובאופן זה כל אחד מהם יעביר למערערים מחצית מהסכום שיתקבל. פעולת הסחיטה לא מומשה בסופו של יום, שכן המתלון פנה למשטרה.

בפרשה שנדונה במסגרת רע"פ 1729/07 **עטאונה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 7.6.07) דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, שבמסגרתו הושטו על המבקש **שלוש שנות מאסר לריצוי בפועל**. כאן המקום לציין, כיבית המשפט המחוזי הנ"ל קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש שנגזר על המבקש בבית משפט השלום בבאר-שבע (9 חודשי מאסר לריצוי בפועל), על יסוד הודאתו בביצועה של עבירה שעניינה **סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין**. עובדות מקרה זה לימדו, כי המבקש עבד עבור חברה לגביית שיקים שעמה היה למתלון סכסוך כספי. המבקש איים על המתלון במספר פעמים ואף אמר לו "אנחנו יודעים איפה אתה גר, תחשוב טוב..". ו- מחכים לך שני כדורי אזהרה, זורקים לך רימון אזהרה". בית המשפט העליון כאמור דחה את בקשת רשות הערעור, בציינו כי העונש אותו הטיל בית משפט השלום הינו "קל יתר על המידה ואינו משקף כלל וכלל את חומרתה של העבירה...".

בפרשה נוספת שנדונה במסגרת ע"פ 1430/12 **אבולקיעאן נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 14.4.13) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע, שבמסגרתו הושט על המערער (**ללא עבר פלילי** לצד חוות דעת חיובית מאת שירות המבחן) עונש מאסר **בן 12 חודשים לריצוי בפועל**. המערער הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות שעניינן **סחיטה בכוח, לפי סעיף 427(א) סיפא לחוק העונשין**, בעבירה של **סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין**; **בשתי עבירות של סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין**; **ובשתי עבירות של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין**. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער שהוא במקצועו "קבלן שלד" סחט באיומים ובכוח את החברה היזמית, למרות הסכם מפורש, לפיו היא אינה אחראית לחובות החברה הקבלנית. כמו כן המערער סחט קבלני משנה נוספים ואף בעלי מקצוע שונים, אשר הגיעו לאתר הבנייה במסגרת עבודתם. ראו בנוסף: ע"פ 5769/14 **אלרואי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 20.9.15, שהוזכר לעיל).

נסיבות ביצוע המעשים חמורות. לנוכח המכלול הנסיבתי המתואר בכתב-האישום, נדמה שעניין לנו במעשה **מתוכנן**; הנאשם הינו **העבריין העיקרי** בפרשה אך נלווה לו אדם נוסף. כתוצאה מהמעשה **צפוי היה להיגרם נזק רגשי ואולי אף פיזי למתלון**. בפועל, לא מצאנו כי נגרם נזק של ממש כתוצאה מהאירוע. המערער עשה את שעשה על-מנת לגבות חוב, שאותו חב לו המתלון. המערער הבין היטב את הפסול שבמעשהו ויכול היה (וצריך היה) להימנע מלבצעו. המעשה בוצע באלימות ובמידה מסוימת של אכזריות.

לפיכך, ובהתחשב במכלול, סברנו שמתחם העונש ההולם שנקבע על-ידי הערכאה הראשונה לא הולם את חומרת

העבירה בנסיבותיה.

סברנו, שראוי היה לקבוע מתחם **עונש הולם הנע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד עונשים נלווים.**

בכל הנוגע לאירוע הנוסף, גם הוא עניינו חמור מאוד. **פעמיים, בפער של יומיים בין מעשה למעשה, איים המערער על חוקרי משטרה אשר חקרו אותו (אחד מהם ק. האח"ם בתחנה). האמור באיומים קשים וחמורים. פעם אחת הודיע לחוקר שידוע לו היכן הוא מתגורר וכי עליו להיזהר מפניו ובפעם השנייה איים לנקום במי שפגע בו ולרצחו.**

הערכים המוגנים שבהם פגעו המעשים קשורים לצורך לשמור על חוקרי המשטרה הממלאים תפקיד קשה ותובעני מפני איום או פגיעה; זכותם של אותם חוקרים לשלוות-נפש ולמלא תפקידם כשהם משוחררים מאיום או ניסיונות הפחדה. המעשים פגעו בערכי שלטון החוק והסדר הציבורי הטוב.

מידת פגיעת המעשים בערכים הללו משמעותית.

מדיניות הענישה של בתי-המשפט בעבירות של השמעת איומים קונקרטיים כלפי נציגי רשויות החוק היא מחמירה לנוכח חובת בתי-המשפט להגן על אוכפי-החוק מפני ניסיונות להרתיעם מלבצע מלאכתם. [ראו למשל: רע"פ 1242/08 **עלאונה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.3.08); רע"פ 8062/13 **ברזק נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 9.4.14); רע"פ 2039/15 **גריב נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 2.4.15); רע"פ 101/05 **בן יקיר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 5.12.05); רע"פ 1293/08 **קורניק נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.6.08) - שעניינו באיומים כלפי בת משפחה].

נסיבות ביצוע העבירות מחמירות. אמנם, אין המדובר בעבירות מתוכננות; המערער ביצע אותן, מטבע הדברים, לבדו. פועל יוצא של המעשים נפגעה בוודאי שלווה נפשם של החוקרים; המערער ביצע את המעשים הן מפאת תסכולו (מעצם העובדה שהוא נתון בחקירה) הן על-מנת לנסות ולהרתיע את הגורמים החוקרים בעניינו. המערער הבין את הפסול שבמעשה; הוא יכול היה וצריך היה להימנע מלבצעם.

בהתחשב במכלול, מצאנו גם כאן, כי מתחם העונש ההולם, אשר נקבע בערכאה הראשונה (מאסר על-תנאי עד מאסר לתקופה קצרה) אינו תואם את חומרת מעשי העבירה, בנסיבותיהם. עניין לנו **בשני** מעשי איום; הללו בוצעו **בפער זמן מהותי** זה מזה; האיומים שהושמעו היו **קשים**.

לפיכך, לטעמנו, מתחם העונש ההולם צריך היה להיקבע כנע בין **3 לבין 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל** לצד עונשים נלווים.

מובן הוא, כי **בהתחשב במתחמי העונש ההולם אשר נקבעו לעיל, התוצאה העונשית אשר נקבעה בידי הערכאה**

הראשונה איננה יכולה לעמוד.

בבואנו לקבוע את העונש המתאים לנאשם ראוי להביא בחשבון את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, כמו גם את הכלל שלפיו ערכאה ערעור, בהתערבה לחומרה בענישה לאחר קבלת ערעור המדינה, איננה ממצה את הדין עם הנאשם (ראו למשל: ע"פ 3588/13 **מדינת ישראל נ' הררי**, פסקה 10, ניתן ביום 26.4.15).

במישור הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות סברנו, שראוי לייחס משקל לכך, שהמערער **נטל אחריות על מעשיו ועושה מאמצים לחזור למוטב. המערער הודה מיד בביצוע המעשים; הוא התנצל בפני המתלוננים כולם, אשר אף סלחו לו;** (להסכם ה"סולחה" כמשקל לקולא, ראו למשל: ע"פ 2888/15 **ח'דיירי נ' מדינת ישראל**, פסקה 17, ניתן ביום 28.12.16); הוא חסך בהודאתו זמן שיפוטי יקר; לא שמענו, כי הוא פיצה את המתלוננים אך בהתחשב בכך שנערכו הסכמי-"סולחה" לא מצאנו לנכון לייחס משקל מחמיר לכך. **משקל ממשי יש לייחס לעברו הפלילי של המערער.** עיון בגיליון המידע הפלילי בעניינו לימד, שבחודש נוב' 2014 הורשע בעבירה שעניינה חבלה כשהעברין מזוין; הוא הושם במבחן למשך 18 חודשים ועונש מאסר מותנה אשר היה תלוי ועומד נגדו הוארך. בתחילת שנת 2014 הוא הורשע בעבירה שעניינה ניסיון לגניבת רכב (שבוצעה בשנת 2008); בגין כך הוטל עליו עונש מאסר על תנאי וצו התחייבות להימנע מעבירה. הטעם להקלה בעונש, כפי שנזכר בנימוקי גזר-הדין נעוץ היה בהמלצת שירות המבחן, לפיה הוא נמצא בהליך טיפולי-שיקומי, אשר תקוות נתלו בהצלחתו. בשנת 2012 הורשע המערער בעבירות שעניינן איומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים. גם אז הוטלו קנס ועונש מאסר על-תנאי (שהוארך כמפורט לעיל).

התמונה המצטיירת מגיליון ההרשעות הקודמות אכן מטרידה ומחייבת התחשבות לחומרה.

אלמלא דנו בעניינו של המערער כערכאת ערעור, לא היינו מהססים להטיל עליו מאסר לתקופה ארוכה הרבה יותר מזו אותה באים אנו להשית עליו, כמתחייב מחומרת המעשים ומהנסיבות האישיות המפורטות לעיל.

מאחר שאיננו ממצים את הדין בבואנו להחמיר בעונש בעקבות קבלת ערעור המדינה מצאנו לבטל את העונש שהוטל בערכאה הראשונה וחלף זאת להטיל עליו עונשים כדלקמן -

(א) 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי תקופת מעצרו בכליאה ממש.

(ב) 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך שלוש שנים עבירה מסוג פשע שיש בה יסוד של אלימות או איום.

(ג) 4 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירה מסוג עוון שיש בה יסוד של אלימות או איום.

המערער יתייצב לריצוי עונשו ביום א', ה - 28 יוני 2020 עד השעה 08:30 בבית המעצר קישון אלא אם כן יקבל הנחיה אחרת במסגרת מיון מוקדם המבוצע בידי שב"ס.

ניתנה היום, א' תמוז תש"פ, 23 יוני 2020.

א. באומגרט, שופט

ע. קוטון, שופט

א. לוי, שופט
אב"ד